

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सार्वजनिक आरोग्य खाते
जनगणना २०११

प्रश्न १. जनगणना किती वर्षांनी राबविली जाते?

उत्तर - मुंबई म.न.पा. अधिनियम १८८८ च्या कलम ६३ अन्वये महापालिकेच्या ऐच्छिक कर्तव्यांपैकी जनगणना हे महत्वाचे कर्तव्य असून दर दहा वर्षांनी ते सार्वजनिक आरोग्य खात्यामार्फत पार पाडले जाते.

प्रश्न २. शेवटची जनगणना कधी करण्यात आली व त्याची आकडेवारी काय होती?

उत्तर - शेवटची जनगणना २०११ मध्ये पार पाडण्यात आली. त्याचा अहवाल खालीलप्रमाणे आहे.

विभाग	घरयादी	लोकसंख्या			लोकसंख्या ०-६			साक्षर लोकसंख्या			निरक्षर लोकसंख्या		
		एकूण	पुरुष	स्त्रीया	एकूण	मुलगा	मुलगी	एकूण	पुरुष	स्त्रीया	एकूण	पुरुष	स्त्रीया
ए	43866	185014	101227	83787	18283	9609	8674	146235	83091	63144	38779	18136	20643
बी	27140	127290	70445	56845	12271	6434	5837	101448	57077	44371	25842	13368	12474
सी	36479	166161	98027	68134	11454	5993	5461	140863	83782	57081	25298	14245	11053
डी	77556	346866	182988	163878	23423	12264	11159	294478	157395	137083	22063	25593	26795
ई	78346	393286	216067	177219	37199	19370	17829	312208	174941	137267	81078	41126	39952
एफ/द	79733	360972	190739	170233	30517	16178	14339	303043	164725	138318	57929	26014	31915
एफ/उ	119624	529034	285184	243850	52586	27421	25165	420492	236068	184424	108542	49116	59426
जी/द	83457	377749	208762	168987	30133	15869	14264	312304	179301	133003	65445	29461	35984
जी/उ	128138	599039	331169	267870	57020	29428	27592	477951	274300	203651	121088	56869	64219
एच/पू	120266	557239	305866	251373	54981	28671	26310	449176	255882	193294	108063	49984	58079
एच/प	72943	307581	161697	145884	24008	12438	11570	259776	139592	120184	47805	22105	25700
के/पू	190845	823885	440655	383230	74083	38632	35451	687037	380529	306508	136848	60126	76722
के/प	168076	748688	401462	347226	67498	35237	32261	612139	336971	275168	136549	64491	72058
पी/द	106922	463507	249502	214005	44172	22953	21219	378848	211917	166931	84659	37585	47074
पी/उ	211642	941366	507517	433849	100079	52413	47666	750036	421647	328389	191330	85870	105460
आर/द	159639	691229	379319	311910	65716	34577	31139	565695	320657	245038	125534	58662	66872
आर/म	134795	562162	289153	273009	44881	23560	21321	480279	250592	229687	81883	38561	43322
आर/उ	104091	431368	233710	197658	40719	21508	19211	356166	200011	156155	75202	33699	41503
एल	186833	902225	500613	401612	103641	54117	49524	709306	411859	297447	192919	88754	104165
एम/पू	166400	807720	436557	371163	105741	55071	50670	585336	334953	250383	222384	101604	120780
एम/प	93607	411893	217631	194262	41321	21640	19681	329472	182092	147380	82421	35539	46882
एन	137885	622853	332627	290226	61073	31939	29134	509013	281795	227218	113840	50832	63008
एस	169962	743783	398858	344925	75168	39367	35801	611024	340453	270571	132759	58405	74354
टी	81698	341463	176156	165307	27803	14573	13230	292182	154079	138103	49281	22077	27204
एकूण	2779943	12442373	6715931	5726442	1203770	629262	574508	10084507	5633709	4450798	2327541	1082222	1275644

प्रश्न ३. जनगणना २०११ विभागांनुहाय लोकसंख्या काय होती? त्यामध्ये झोपडपट्टी आणि बिगर झोपडपट्टीवासियांची लोकसंख्या किती होती?
उत्तर – जनगणना २०११ -विभागांनुहाय एकूण, झोपडपट्टी आणि बिगर झोपडपट्टीवासियांची लोकसंख्या खालीलप्रमाणे होती.

विभाग	एकूण लोकसंख्या	झोपडपट्टी लोकसंख्या	बिगर झोपडपट्टी लोकसंख्या
ए	185014	22282	162732
बी	127290	12711	114579
सी	166161	16571	149590
डी	346866	34699	312167
इ	393286	124194	269092
एफ/द	360972	180128	180844
एफ/उ	529034	238128	290906
जी/द	377749	124306	253443
जी/उ	599039	361674	237365
एच/पू	557239	388923	168316
एच/प	307581	82552	225029
के/पू	823885	572818	251067
के/प	748688	215678	533010
पी/द	463507	230829	232678
पी/उ	941366	708247	233119
आर/द	691229	414395	276834
आर/म	562162	172849	389313
आर/उ	431368	281151	150217
एल	902225	758108	144117
एम/पू	807720	685994	121726
एच/प	411893	164992	246901
एन	622853	249229	373624
एस	743783	408442	335341
टी	341463	85560	255903
एकूण	12442373	6534460	5907913

प्रश्न ४. जनगणना २०११ मध्ये बेघरांची गणती कधी करण्यात आली होती? त्यामध्ये किती बेघर आढळले होते?

उत्तर – जनगणना २०११ मध्ये २८.०२.२०११ रोजी बेघरांची गणती करण्यात आली होती. त्यामध्ये एकंदर ३५४०८ बेघर आढळले होत. त्याचा विभागनिहाय तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

विभाग	बेघरांची लोकसंख्या
ए	4112
बी	3273
सी	4685
डी	2334
ई	1555
एफ/द	774
एफ/उ	832
जी/द	1642
जी/उ	1989
एच/पू	754
एच/प	1204
के/पू	2323
के/प	1538
पी/द	587
पी/उ	1021
आर/द	704
आर/उ	367
आर/म	1375
एल	907
एम/पू	356
एम/प	830
एन	1167
एस	394
टी	685
एकूण	35408

प्रश्न ५. जनगणना करण्याचे वेगवेगळे टप्पे कोणते?

उत्तर – जनगणना दोन टप्प्यात करण्यात येते.

अ) पहिला टप्पा

विभागवार घरयादी व घरगट (प्रत्येकी ५०० ते ६५०) बनवून घरयादी व घरगणना करणे, राष्ट्रीय लोकसंख्या रजिस्टर तयार करणे.

ब) दुसरा टप्पा

विभागवार प्रगणक गट(प्रत्येकी ०-८०० लोकसंख्या) तयार करुन प्रत्यक्ष जनगणना व फेरजनगणना करणे.

प्रश्न ६. जनगणना कार्यक्रमांतर्गत प्राप्त होणारी माहिती कशासाठी उपयोगी ठरते ?

उत्तर - जनगणना कार्यक्रमांतर्गत प्राप्त होणारी माहिती सरकारमार्फत राबवायच्या विकास कार्यक्रमाच्या दृष्टीने बहुमुल्य ठरते.

प्रश्न ७. जनगणना कशी राबविली जाते?

उत्तर -उददीष्ट: विभागवार घरयादी व घरगट (प्रत्येकी ५०० ते ६५०) बनवून घरयादी व घरगणना करणे, राष्ट्रीय लोकसंख्या रजिस्टर तयार करणे.

प्रश्न ८. जनगणनेचा पहिला टप्पा कधी राबविण्यात आला?

उत्तर - जनगणना पहिला टप्पा-दिनांक:१ एप्रिल ते दि.१४ सप्टेंबर २०१० या कालावधीत राबविण्यात आली.

प्रश्न ९. जनगणनेमधील महत्वाचे अधिकारी कोणते होते?

उत्तर - शासनाच्या निर्देशानुसार जनगणना अधिका-यांच्या खालीलप्रमाणे नियुक्तया करण्यात आल्या आहेत.

महापालिका आयुक्त	मुख्य जनगणना अधिकारी
अति.आयुक्त	अतिरिक्त जनगणना अधिकारी
कार्यकारी आरोग्य अधिकारी	शहर जनगणना अधिकारी
वैद्यकीय आरोग्य अधिकारी	प्रभारी जनगणना अधिकारी

प्रश्न १०. जनगणनेचा दुसरा टप्पा कधी राबविण्यात आली? त्यामध्ये कोणत्याबाबींचा समावेश होता?

उत्तर - जनगणना दुसरा टप्पा - दिनांक: ९ फेब्रुवारी ते ५ मार्च २०११ या कालावधीत राबविण्यात आली

उददीष्ट: विभागवार प्रगणक गट(प्रत्येकी ०-८०० लोकसंख्या) तयार करुन प्रत्यक्ष जनगणना व फेरजनगणना करणे

- हया टप्प्यात उददीष्ट पूर्तीसाठी २७८५० प्रगणक, ४६४२ पर्यवेक्षक,६९६ मास्टर ट्रेनर असे एकूण ३३१८८ कर्मचारी वृंद उपलब्ध होता.
- उपसंचालक, जनगणना व इतर शासकीय अधिका-यांमार्फत सर्व विभागीय समाज विकास अधिकारी व नोंदणी सहाय्यक यांना प्रशिक्षण देण्यात आले
- शासकीय मुद्रणालयातून प्राप्त झालेल्या एकूण २९३०३ संक्षिप्त घरयादी पुस्तिकांचे विभागवार वाटप करण्यात आले व त्यानुसार क्षेत्रिय काम विभागपातळीवर पूर्ण करण्यात आले.

कार्यकारी आरोग्य अधिकारी (प्र)

वैद्यकीय अधिकारी

संप प्रणाली

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
Public Health Department
Census 2011

Q1. After how many years Census is carried out ?

Ans - Census is carried out by public Health Department with the help of other depts. every 10 years.

Q2. When was the last census carried out and what were findings in Mumbai region?

Ans - Last census was carried out in 2011 and particulars are as below-

Ward	No.of House Hold	Population			0 – 6 Age Group			Literate			Illiterate		
		Total	Male	Female	Total	Males	Females	Total	Male	Female	Total	Male	Female
A	43866	185014	101227	83787	18283	9609	8674	146235	83091	63144	38779	18136	20643
B	27140	127290	70445	56845	12271	6434	5837	101448	57077	44371	25842	13368	12474
C	36479	166161	98027	68134	11454	5993	5461	140863	83782	57081	25298	14245	11053
D	77556	346866	182988	163878	23423	12264	11159	294478	157395	137083	22063	25593	26795
E	78346	393286	216067	177219	37199	19370	17829	312208	174941	137267	81078	41126	39952
F/S	79733	360972	190739	170233	30517	16178	14339	303043	164725	138318	57929	26014	31915
F/N	119624	529034	285184	243850	52586	27421	25165	420492	236068	184424	108542	49116	59426
G/S	83457	377749	208762	168987	30133	15869	14264	312304	179301	133003	65445	29461	35984
G/N	128138	599039	331169	267870	57020	29428	27592	477951	274300	203651	121088	56869	64219
H/E	120266	557239	305866	251373	54981	28671	26310	449176	255882	193294	108063	49984	58079
HW	72943	307581	161697	145884	24008	12438	11570	259776	139592	120184	47805	22105	25700
K/E	190845	823885	440655	383230	74083	38632	35451	687037	380529	306508	136848	60126	76722
K/W	168076	748688	401462	347226	67498	35237	32261	612139	336971	275168	136549	64491	72058
P/S	106922	463507	249502	214005	44172	22953	21219	378848	211917	166931	84659	37585	47074
P/N	211642	941366	507517	433849	100079	52413	47666	750036	421647	328389	191330	85870	105460
R/S	159639	691229	379319	311910	65716	34577	31139	565695	320657	245038	125534	58662	66872
R/C	134795	562162	289153	273009	44881	23560	21321	480279	250592	229687	81883	38561	43322
R/N	104091	431368	233710	197658	40719	21508	19211	356166	200011	156155	75202	33699	41503
L	186833	902225	500613	401612	103641	54117	49524	709306	411859	297447	192919	88754	104165
M/E	166400	807720	436557	371163	105741	55071	50670	585336	334953	250383	222384	101604	120780
M/W	93607	411893	217631	194262	41321	21640	19681	329472	182092	147380	82421	35539	46882
N	137885	622853	332627	290226	61073	31939	29134	509013	281795	227218	113840	50832	63008
S	169962	743783	398858	344925	75168	39367	35801	611024	340453	270571	132759	58405	74354
T	81698	341463	176156	165307	27803	14573	13230	292182	154079	138103	49281	22077	27204
Total	2779943	12442373	6715931	5726442	1203770	629262	574508	10084507	5633709	4450798	2327541	1082222	1275644

Q3. What is the ward wise population of census 2011? What is ward wise Slum Population & Non Slum Population?

Ans – As per Census 2011 ward wise total, Slum and Non Slum population is as below

Ward wise Slum& Non Slum Population -

Ward	Total Population	Slum Population	Non Slum Population
A	185014	22282	162732
B	127290	12711	114579
C	166161	16571	149590
D	346866	34699	312167
E	393286	124194	269092
F/S	360972	180128	180844
F/N	529034	238128	290906
G/S	377749	124306	253443
G/N	599039	361674	237365
City	3085411	1114693	1970718
H/E	557239	388923	168316
HW	307581	82552	225029
K/E	823885	572818	251067
K/W	748688	215678	533010
P/S	463507	230829	232678
P/N	941366	708247	233119
R/S	691229	414395	276834
R/C	562162	172849	389313
R/N	431368	281151	150217
W.S.	5527025	3067442	2459583
L	902225	758108	144117
M/E	807720	685994	121726
M/W	411893	164992	246901
N	622853	249229	373624
S	743783	408442	335341
T	341463	85560	255903
E.S.	3829937	2352325	1477612
Total	12442373	6534460	5907913

Q4. When was Homeless survey carried out in census 2011? What is the ward wise Homeless Population?

Ans – In Census 2011 Homeless survey was carried out on 28.02.2011. The Total Homeless population was 35408

The ward wise Homeless population is as under

Ward	Homeless population
A	4112
B	3273
C	4685
D	2334
E	1555
F/S	774
F/N	832
G/S	1642
G/N	1989
H/E	754
H/W	1204
K/E	2323
K/W	1538
P/S	587
P/N	1021
R/S	704
R/N	367
R/C	1375
L	907
M/E	356
M/W	830
N	1167
S	394
T	685
Total	35408

Q5. What were the phases of census?

Ans - Census was carried out in Two Phases

- a. First phase – By preparing ward wise House Hold & House Block (500 to 650 each) & field work of House Hold and House Block. To prepare national population register
- b. Second Phase – By preparing ward wise Enumeration Block (0-800 population each) & field work of census and Re-census

Q6. How the information received from the census program is useful?

Ans – The Information received from census program is useful to Govt to carry out development Programmes.

Q7. How Census is carried out?

Ans – By preparing ward wise House Hold & House Block (500 to 650 each) & field work of House Hold and House Block. To prepare national population register.

Q8. When the First Phase Of Census was carried out?

Ans- First Phase of Census was carried out during 01.04.2010 to 14.09.2010.

Q9. Who were important Officers in Census?

Ans- Following Census Officers were appointed as per direction of Govt. which were very important.

Municipal Commissioner	Chief Census Officer
Add. Municipal Commissioner	Add. Census Officer
Executive Health Officer	City Census Officer
Medical Health Officer	Census Officer In charge

Q10. When the second phase of census was carried out ?

Ans – Second Phase of Census was carried out during 09.02.2011 to 05.04.2011.

Main Purpose:- To prepare ward wise Enumeration Block (0-800 population each) and field work for census and re- census .

Enumerators 27850, Supervisor 4642, Master Trainer 696 Total 33188 employees were participated in this phase to held the purpose.

Executive Health Officer (i/c)

Medical Officer
SAP Cell